



14

ศักยภาพการกีฬา

ยุทธศาสตร์ด้าน
การพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพ
ทรัพยากรมนุษย์

“มุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมกีฬาและนันทนาการบนฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬา มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ”





แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้กิจกรรมกีฬาและนันทนาการบนฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพตามมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคี โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ **คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา**

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

140001

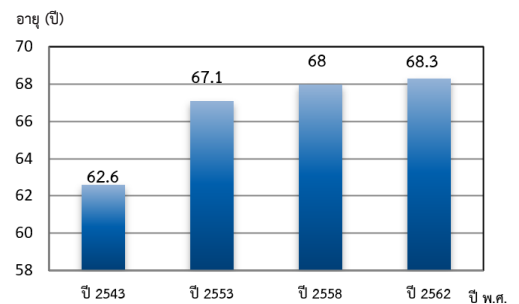
ปี 2562

ปี 2563

คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา ได้กำหนดตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายไว้ ได้แก่ อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากฐานข้อมูล Healthy life expectancy (HALE) ซึ่งจัดทำโดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization (WHO)) พบว่า ในปี 2562 อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีของประชากรประเทศไทยอยู่ที่ 68.3 ปี ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2565 ที่ 68 ปี ทั้งนี้ค่าสถิติฐานการณการบรรลุเป้าหมายของปี 2562 เป็นการอ้างอิงจากข้อมูลที่มีการเผยแพร่ล่าสุด ณ ปี 2559 ในขณะที่ค่าสถิติฐานการณการบรรลุเป้าหมายของปี 2563 เป็นการอ้างอิงจากข้อมูลตามข้อเท็จจริงในปัจจุบันที่มีการเผยแพร่ถึง ปี 2562

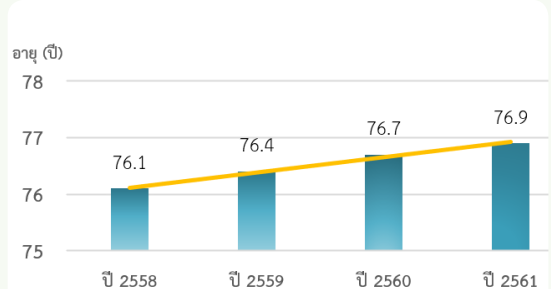
ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชากรไทย จากฐานข้อมูล Life expectancy (LE) จัดทำโดย ธนาคารโลก (The World Bank) พบว่าอายุคาดเฉลี่ยของประชากรไทยในภาพรวม มีค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2558 ที่ 76.1 ปี เพิ่มขึ้นเป็น 76.9 ปี ในปี 2561 ประกอบกับกระแสรักสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการของคนไทยในช่วงที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นถึงการบรรลุค่าเป้าหมายอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีได้สำเร็จ

อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย)



ที่มา: องค์การอนามัยโลก (World Health Organization (WHO))

อายุคาดเฉลี่ยของประชากรไทย (แรกเกิด)



ที่มา: ธนาคารโลก (The World Bank)



ทั้งนี้ ยังมีประเด็นท้าทายที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ได้อย่างยั่งยืน ได้แก่ (1) การสร้างค่านิยมและแรงจูงใจในการรักการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการของประชาชนทุกช่วงวัย ให้กลายเป็นวิถีชีวิต (2) การค้นหา การสร้าง การพัฒนานักกีฬา การคัดเลือก และการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน รวมทั้งเป็นไปตามไปตามเกณฑ์ในระดับสากล ตลอดจนการต่อยอดทางอาชีพหลังเกษียณของนักกีฬา และ (3) การสร้างความยอมรับในมาตรฐานคุณภาพของบุคลากรทางด้านการกีฬา และนันทนาการ เพื่อสร้างโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับนานาชาติ ตลอดจนการสร้างบุคลากรที่เป็นผู้นำการออกกำลังกายและบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในระดับต่าง ๆ





แผนแม่บทฯ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา

ประกอบด้วย 3 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ซึ่งมีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

รหัส	เป้าหมายแผน	สถานะการบรรลุเป้าหมาย	
		ปี 2562	ปี 2563
140101	การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565 ได้แก่ ประชาชนทุกภาคส่วนของประชากรทั้งหมดออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 40 โดยถึงแม้ว่าสถานการณ์ภาพรวมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอของคนไทย ในปี 2561 จะลดลงจากปี 2560 แต่ในปี 2563 พบว่าอัตราส่วนประชาชนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอของกลุ่มเป้าหมายที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15 ขึ้นไป อยู่ที่ร้อยละ 41.82 โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 40.40 และปี 2561 ที่ร้อยละ 26.56 ซึ่งส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายสำเร็จตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้	2562	2563
140201	การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565 ได้แก่ อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย อันดับที่ 7 ในระดับเอเชีย โดยในปี 2561 ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 11 ซึ่งลดลงจากอันดับที่ 6 ในปี 2557 ของการแข่งขันในมหกรรมกีฬาเอเชียนเกมส์ซึ่งจัดขึ้นทุก ๆ 4 ปี และหากพิจารณาเทียบเคียงจากผลการแข่งขันกีฬาซีเกมส์แล้ว พบว่าอันดับการแข่งขันของไทยก็ลดลงจากอันดับที่ 2 ในปี 2560 มาอยู่ที่อันดับที่ 3 ในปี 2562 เช่นเดียวกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง	2562	2563
140301	การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565 ได้แก่ มีบุคลากรด้านการกีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี ซึ่งเทียบเคียงจากข้อมูลทะเบียนบุคลากรทางการกีฬาของชาติ (การกีฬาแห่งประเทศไทย) ในปี 2563 จำนวนผู้ลงทะเบียนบุคลากรการกีฬาในระดับนานาชาติได้ลดลงจากปี 2562 ที่จำนวน 322 คน เป็น จำนวน 80 คน ในปี 2563 ซึ่งสะท้อนให้เห็นการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย	2562	2563



การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬา ขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิตและการ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

140101

คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

ร้อยละ 40 ประชาชนทุกภาคส่วนของประชากรทั้งหมดออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

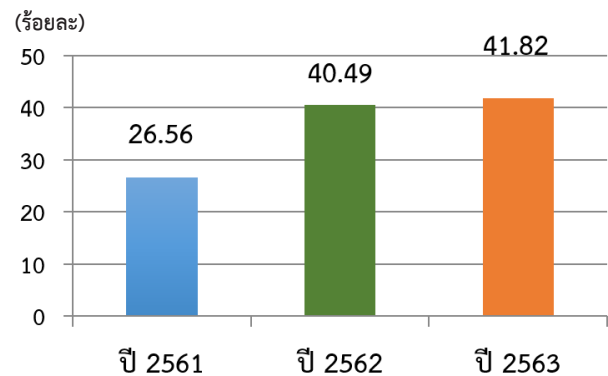
เพื่อส่งเสริมให้การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาขั้นพื้นฐานกลายเป็นวิถีชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาส ทั้งในระดับชุมชน สังคม และระดับประเทศให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา และนันทนาการอย่างถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และการประกอบกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ตามความถนัดหรือความสนใจอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต นำไปสู่การพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์อันดี มีระเบียบวินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และการมีสุขภาวะที่ดีของประชาชนในสังคม โดยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความพร้อมและการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจในการออกกำลังกาย เล่นกีฬาและนันทนาการอย่างสม่ำเสมอผ่านการสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวยังคงมีความท้าทายในการสร้างค่านิยมและแรงจูงใจในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอของประชาชนอย่างยั่งยืน ตลอดจนการสร้างสรรคกิจกรรม และรูปแบบการออกกำลังกายที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับประชาชนในทุกระดับและทุกช่วงวัย



สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าสถานการณ์ภาพรวมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอของคนไทยในปี 2561 จะลดลงจากปี 2560 แต่จากข้อมูลด้านการออกกำลังกาย กีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา (กรมพลศึกษา) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า ในปี 2562 และปี 2563 อัตราส่วนประชาชนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอของกลุ่มเป้าหมายที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15 ขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40.40 และ 41.82 ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก ปี 2561 ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 26.56 ประกอบกับตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมากระทรวงสาธารณสุขร่วมมือกับภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมการออกกำลังกายทั่วประเทศ โดยดำเนินการผ่านองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ทั้งในพื้นที่ส่วนกลาง จังหวัด และท้องถิ่น อีกทั้งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีความตื่นตัวและตระหนักถึงการดูแลสุขภาพ และหันมาออกกำลังกาย เล่นกีฬามากยิ่งขึ้น ส่งผลให้สามารถบรรลุเป้าหมายการทำให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 40 ของประชาชนทุกภาคส่วนของประชากรทั้งหมดออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ภายในปี 2565 ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประชาชนทุกภาคส่วนของประชากรทั้งหมด
ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ (อายุ 15 ปีขึ้นไป)



ที่มา: กรมพลศึกษา

การดำเนินการที่ผ่านมา ในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ดำเนินโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งศูนย์กีฬา หนึ่งกีฬาเด่น โดยเป็นการพัฒนา Mobile Application (DPE MOVE) เพื่อบันทึก เผยแพร่ข้อมูลและผลงานด้านการพลศึกษา รวมทั้งเป็นศูนย์รวมข้อมูลด้านสุขภาพ นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ทั้งสำหรับประชาชนและบุคลากรด้านการกีฬาในการดำเนินการส่งเสริมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย ได้ดำเนินโครงการ 10 ล้านครอบครัวไทย ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับประชาชนทุกช่วงวัย และการสร้างความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวผ่านการทำกิจกรรมทางกายร่วมกัน โดยได้พัฒนาระบบฐานข้อมูล 10 ล้านครอบครัวไทย และได้ขับเคลื่อนการรณรงค์เพื่อสร้างกระแสการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 4 ภาค 77 จังหวัด ซึ่งมีประชาชนลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการภายใต้แพลตฟอร์ม โครงการ 10 ล้านครอบครัวไทยออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ จำนวน 1,316,990 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563) โดยได้ดำเนินการร่วมกับโครงการก้าวทำใจ ซึ่งเป็นการเก็บสะสมคะแนนสถิติการออกกำลังกายของผู้เข้าร่วมผ่านสมาร์ทโฟน เพื่อเป็นการกระตุ้นการรักการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิตของคนไทย



ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ความท้าทายที่สำคัญในการทำให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ คือ การสร้างค่านิยมและแรงจูงใจในการออกกำลังกายให้กลายเป็นชีวิตประจำวันของประชาชนทุกช่วงวัย ตลอดจนการสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ หรือรูปแบบการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการที่สามารถตอบสนองและดึงดูดความสนใจของประชาชนในทุกระดับและทุกช่วงวัย ให้มีความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถสร้างค่านิยมและการสร้างแรงจูงใจในการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาที่มีความยั่งยืนและกลายเป็นวิถีชีวิตของคนไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรยกระดับและพัฒนา ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา การออกกำลังกาย และนันทนาการ ให้มีความครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนทุกระดับสามารถเข้าถึงและเพียงพอต่อความต้องการ ตลอดจน หน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ควรบูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการด้วยการสร้างสรรค์กิจกรรมในรูปแบบใหม่ ๆ ที่สามารถสร้างแรงจูงใจในการออกกำลังกาย อาทิ การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อกระตุ้นและสร้างความท้าทายให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรพัฒนาการใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการติดตาม ประเมินผล และประกอบการวางแผนในการจัดทำนโยบายในการส่งเสริมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ ของคนไทยอย่างสม่ำเสมออย่างยั่งยืนตามเป้าหมายต่อไป



ปี 2562

ปี 2563

แผนแม่บทย่อย

การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

140201

นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

อันดับ 7 ในระดับเอเชีย

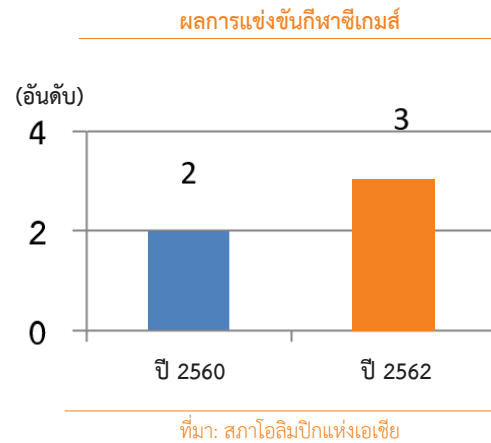


เพื่อสร้างและพัฒนานักกีฬาของไทยสู่การแข่งขันและประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติ เพื่อให้การกีฬาของไทยเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และนักกีฬาไทยสามารถต่อยอดความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพที่มั่นคงได้ ซึ่งนอกจากจะสร้างความสุขและความภาคภูมิใจให้กับนักกีฬาแล้ว ยังสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ อีกทั้งเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนให้เกิดความนิยมในการเล่นกีฬา ตลอดจน สามารถผลักดันอุตสาหกรรมกีฬาของไทย ในการเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับประเทศและระดับนานาชาติ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยการจะบรรลุเป้าหมายอันดับ 7 ในการแข่งขันระดับเอเชียได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการสร้างและการสรรหานักกีฬาจากการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศควบคู่กับการพัฒนาและนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนานักกีฬา เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าร่วมแข่งขันระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย และต่อยอดไปสู่การสร้างเส้นทางอาชีพที่มั่นคง



สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย โดยอันดับผลการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติของไทยในช่วงที่ผ่านมา ทั้งการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์และการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ลดลงจากการแข่งขันครั้งที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาจากอันดับการแข่งขันในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติ (ระดับเอเซีย) ของนักกีฬาไทย ซึ่งอันดับการแข่งขันในมหกรรมกีฬาเอเชียนเกมส์ในครั้งที่ผ่านมา ในปี 2557 และในปี 2561 ผลการแข่งขันของไทยลดลงจากอันดับที่ 6 มาอยู่ในอันดับที่ 11 ซึ่งหากพิจารณาจากผลการแข่งขันมหกรรมกีฬาอื่น ๆ ในช่วงที่ผ่านมา อาทิ การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ซึ่งมีนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขัน

ทั้งหมดจาก 11 ประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 29 ในปี 2560 ไทยอยู่อันดับที่ 2 และในการแข่งขันครั้งที่ 30 ในปี 2562 ที่ผ่านมามีประเทศไทยอยู่อันดับที่ 3 และหากดูเฉพาะกีฬาสากลประเทศไทยได้อันดับที่ 3 เช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความท้าทายอย่างมากในการบรรลุเป้าหมายอันดับ 7 (ระดับเอเซีย) ของการแข่งขันในมหกรรมกีฬาเอเชียนเกมส์ที่จะจัดขึ้นครั้งถัดไปในปี 2565



การดำเนินการที่ผ่านมา ในช่วงปี 2562 – 2563 มีหน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนย่อยการส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาระดับอาชีพ อาทิ มหาวิทยาลัย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดย การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา ได้ดำเนินโครงการเพื่อพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และยกระดับมาตรฐานการแข่งขันกีฬาอาชีพสู่มาตรฐานสากล นอกจากนี้ได้มีการดำเนินโครงการเพื่อเตรียมและส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ตลอดจนโครงการความร่วมมือด้านการกีฬาระหว่างประเทศ เพื่อมุ่งสู่การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถทั่วประเทศและผลักดันให้นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติ ตลอดจนเพื่อเพิ่มโอกาสของไทยในการเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ โดยที่ผ่านมา การกีฬาแห่งประเทศไทยได้ผลักดันให้ไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันแบดมินตันชิงแชมป์เอเชียโอลิมปิกเอเซียแปซิฟิก ยูนิฟายด์แบดมินตัน (1st Special Olympics Asia Pacific Unified Badminton Championship 2019) ครั้งแรกในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก เพื่อส่งเสริมการร่วมมือกันระหว่างผู้พิการทางสติปัญญา กับคนปกติ อันเป็นการสร้างการยอมรับทางสังคมให้กับผู้พิการในการแสดงให้เห็นว่าผู้พิการทางสติปัญญาสามารถเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้ โดยการแข่งขันในครั้งนี้มีผู้ที่เข้าร่วมการแข่งขันจากคณะนักกีฬาสเปเชียลโอลิมปิก รวม 14 ประเทศ ซึ่งส่งผลให้การกีฬาของไทยมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ยังมีนักกีฬาของไทยที่ประสบความสำเร็จในการเป็นนักกีฬาอาชีพในระดับนานาชาติ อาทิ อีราทร บุญมาทัน ซึ่งเป็นคนไทยคนแรกที่คว้าแชมป์เจลีก (ฟุตบอล) ในระดับนานาชาติ



ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ประเด็นท้าทายที่สำคัญ คือ การพัฒนากระบวนการค้นหา การสร้าง เลือกรอง และพัฒนานักกีฬาในทุกระดับอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน เพื่อให้ได้มาซึ่งนักกีฬาที่มีความสามารถ มีความถนัดเฉพาะและมีพรสวรรค์ที่อยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง รวมทั้งยังมีประเด็นเรื่องระบบการคัดเลือกและการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันที่ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ในระดับสากล ตลอดจนยังขาดการต่อยอดทางอาชีพหลังเกษียณของนักกีฬา

ข้อเสนอแนะในการบรรลุเป้าหมาย การพัฒนานักกีฬาให้ประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติ ควรมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะในการพัฒนานักกีฬาให้เหมาะสมกับทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา และการยกระดับและพัฒนากระบวนการค้นหา การสร้าง และการเลือกสรรนักกีฬาที่เป็นระบบทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งนักกีฬาที่มีพรสวรรค์ในแต่ละประเภทกีฬาครอบคลุมทุกพื้นที่ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกับสมาคมการกีฬาต่าง ๆ ในการสร้างระบบการคัดเลือกและส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันในระดับต่าง ๆ ที่มีความเสมอภาค และเป็นธรรม รวมทั้งเป็นไปตามมาตรฐานในระดับสากลตามเกณฑ์ของสมาคมสหพันธ์กีฬานานาชาติเพื่อส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติตามความถนัดที่หลากหลาย ตลอดจนจัดทำเส้นทางสายอาชีพของนักกีฬา (Athlete pathway) และเตรียมความพร้อมด้านทักษะอาชีพหลังเลิกเล่นกีฬา โดยจัดให้มีการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมเพื่อรองรับการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อให้ นักกีฬาไทยสามารถเติบโตจากการเป็นนักกีฬาสัมผัสการเล่นก้าวไปสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพที่ภาคภูมิใจและสามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างมั่นคงต่อไป





การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา และนันทนาการ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

140301

บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

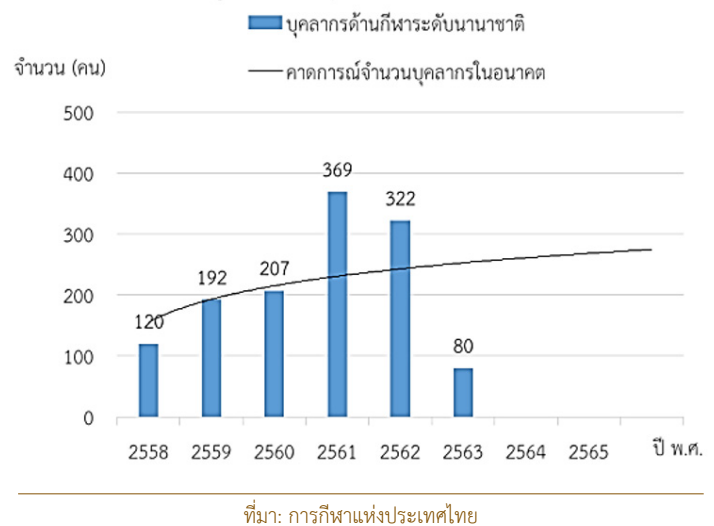
จำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

โดยมุ่งการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการของประเทศ บนฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬาให้มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล และมีจำนวนบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการที่เพียงพอกับความต้องการของทุกประเภทกีฬา รวมทั้งเพื่อให้สามารถให้บริการด้านกีฬาและสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นำไปสู่การออกกำลังกายเล่นกีฬา และนันทนาการของประชาชนที่มีคุณภาพและปลอดภัย ตลอดจนเพื่อให้บุคลากรด้านการกีฬาของไทยมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรหรือการอบรมบุคลากรกีฬาและนันทนาการที่มีความเป็นสากล และการบริหารจัดการทั้งในด้านการพัฒนาและการติดตามประเมินผลบุคลากรกีฬาและนันทนาการที่มีคุณภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้บุคลากรการกีฬาของไทยมีบทบาทในเวทีการแข่งขันระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการของไทยที่ผ่านมายังคงมีความท้าทายในการสร้างมาตรฐานและการกำกับคุณภาพบุคลากรให้ครอบคลุมกีฬาและนันทนาการทุกประเภท และการเป็นที่ยอมรับในมาตรฐานคุณภาพ ความยุติธรรม และความเป็นมืออาชีพของบุคลากรทางด้านการกีฬาและนันทนาการของประเทศ



สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณาจากข้อมูลทะเบียนบุคลากรทางการกีฬาของชาติ (การกีฬาแห่งประเทศไทย) ในช่วงปี 2558 ถึงปี 2562 ที่ผ่านมา พบว่า จำนวนผู้ลงทะเบียนบุคลากรด้านกีฬาระดับนานาชาติมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี 2563 จำนวนผู้ลงทะเบียนบุคลากรการกีฬาในระดับนานาชาติได้ลดลงจากปีก่อนอยู่ที่จำนวน 80 คน อีกทั้งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้การคัดเลือกและฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบุคลากรด้านการกีฬาไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากมีการใช้มาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) จึงส่งผลให้จำนวนบุคลากรการกีฬาลดลงในปี 2563 อย่างไรก็ตาม คาดว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้มีบุคลากรด้านการกีฬาของไทยมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี ภายในปี 2565

ผู้ลงทะเบียนบุคลากรด้านกีฬาระดับนานาชาติ



การดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายในช่วงปี 2562 – 2563 ส่วนใหญ่ยังคงเป็นการดำเนินการตามภารกิจประจำของหน่วยงานเป็นหลัก อาทิ การกีฬาแห่งประเทศไทยร่วมมือกับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยและสถาบันกีฬาระดับนานาชาติ ได้ดำเนินโครงการการสร้างมาตรฐานบุคลากรกีฬาด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรมและมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อการบริหารและการอบรมการใช้ระบบฐานข้อมูลบุคลากรการกีฬา รวมทั้งการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ตลอดจนการกำหนดแผนการพัฒนาศูนย์กลาง (HUB) การพัฒนาศูนย์กลางกีฬาระดับภูมิภาคและระดับโลก อีกทั้งกรมพลศึกษา ได้ดำเนินโครงการพัฒนาผู้ตัดสินกีฬาต้นกล้าและโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ฝึกสอนกีฬาระดับพื้นฐาน เพื่อเพิ่มจำนวนของบุคลากรการกีฬา โดยมุ่งเน้นการอบรมเพื่อให้บุคลากรการกีฬาสามารถนำความรู้ไปพัฒนานักกีฬาในระดับพื้นฐานได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐาน



ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าแนวโน้มของผู้ลงทะเบียนบุคลากรด้านการกีฬาระดับนานาชาติของไทยจะมีจำนวนที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงมีประเด็นท้าทายในด้านการพัฒนาและยกระดับคุณภาพบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการที่มีอยู่ให้มีมาตรฐานทัดเทียมสากล เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ และมีโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่ในเวทีการแข่งขันกีฬาระดับชาติและระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น ควรให้ความสำคัญกับสร้างบุคลากรที่เป็นผู้นำการออกกำลังกายในชุมชนท้องถิ่นที่เพียงพอในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เพื่อสนับสนุนการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการของไทยให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น



ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรร่วมกับสมาคมกีฬาระดับต่าง ๆ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่มีมาตรฐานในระดับสากลในการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา และสนับสนุนการตามมาตรฐานเกณฑ์ของสมาคมหรือสหพันธ์นานาชาติ วิชาชีพต่าง ๆ โดยการใช้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านต่าง ๆ จากทั้งในและต่างประเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและสนับสนุนการของไทยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างและพัฒนาบุคลากรที่เป็นผู้นำการออกกำลังกายในระดับชุมชน ท้องถิ่น และบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาให้เพียงพอต่อความต้องการของทุกภาคส่วน และเพื่อถ่ายทอด องค์ความรู้ไปสู่บุคลากรด้านกีฬาและสนับสนุนการในระดับต่าง ๆ รวมทั้งประชาชน เด็กและเยาวชน บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสในระดับจังหวัดและท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมในทุกพื้นที่ ตลอดจนควรเร่งดำเนินการสร้างความร่วมมือด้านการต่างประเทศเพื่อสร้างพื้นที่และผลักดันบุคลากรด้านการกีฬา และสนับสนุนการของไทยให้มีบทบาทในองค์กรกีฬาระดับสากลและเวทีการแข่งขันระดับนานาชาติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและสนับสนุนการให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น

